

Deze film is beschikbaar gesteld door het KITLV, uitsluitend op voorwaarde dat noch het geheel noch delen worden gereproduceerd zonder toestemming van het KITLV. Dit behoudt zich het recht voor een vergoeding te berekenen voor reproductie. Indien op het originele materiaal auteursrecht rust, dient men voor reproductiedoeleinden eveneens toestemming te vragen aan de houders van dit auteursrecht.

Toestemming voor reproductie dient men schriftelijk aan te vragen.

This film is supplied by the KITLV only on condition that neither it nor part of it is further reproduced without first obtaining the permission of the KITLV which reserves the right to make a charge for such reproduction. If the material filmed is itself in copyright, the permission of the owners of that copyright will also be required for such reproduction. Application for permission to reproduce should be made in writing, giving details of the proposed reproduction.

SIGNATUUR MICROVORM:

*SHELF NUMBER
MICROFORM:*

M META 0729

1482514

cc

812

N

1482514

WARENDORF'S.
NOVELLEN.
BIBLIOTHEEK.

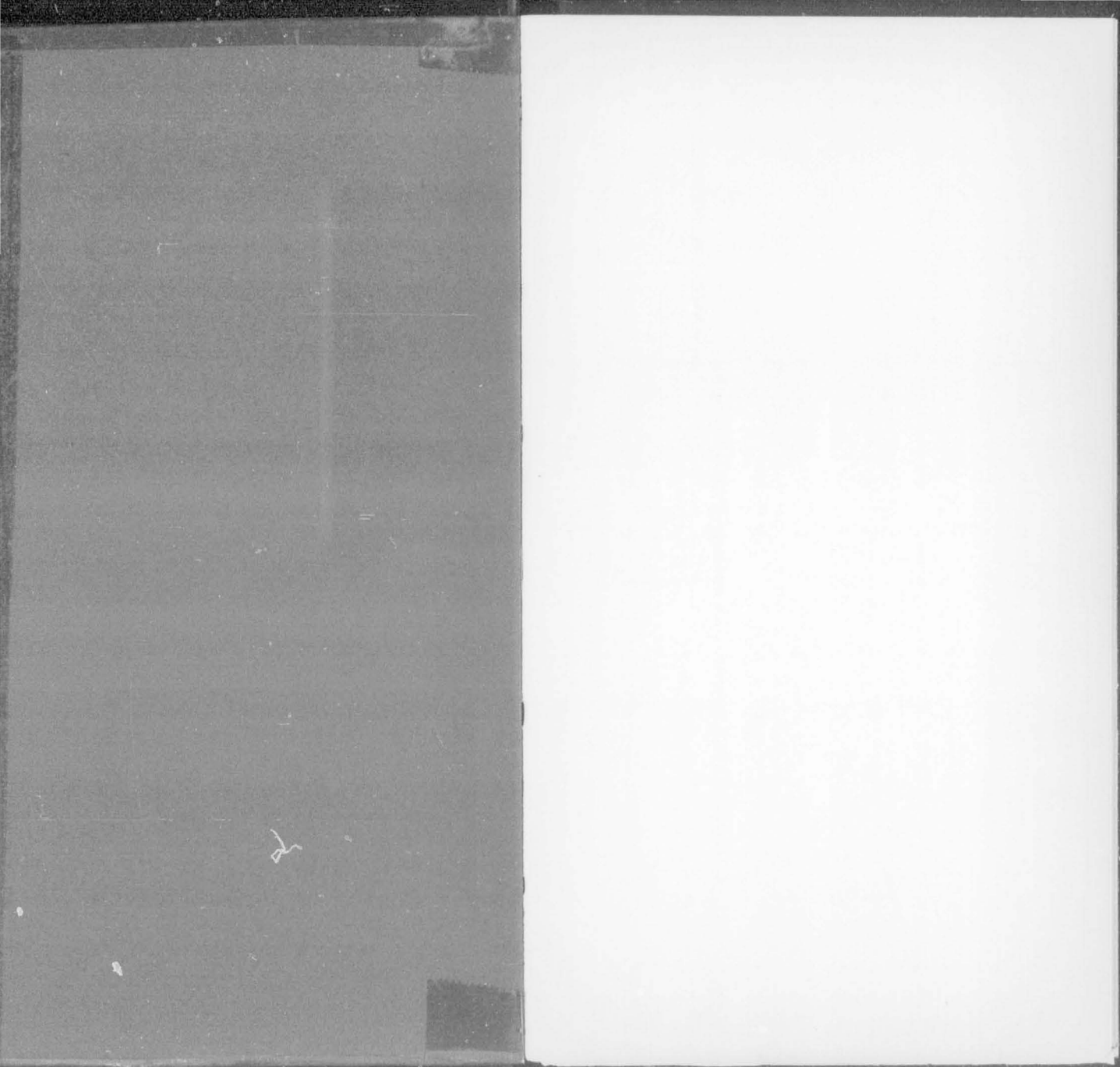

GEOFFERD

DOOR

B. MÜHLNICKEL—VAN DER KOLK.

[1897]

G E O F F E R D.

DOOR

B. MÜHLNICKEL—VAN DER KOLK.

Wat haar 't meest treft in 't vreemde landschap, waarop hare oogen voor de eerste maal rusten, is 't vriendelijke, van gulden zonnelachjes schitterende groen, dat haar in oneindige verscheidenheid van kleurschakeeringen omringt. En ginds aan den horizon, scherp afstekend tegen de warme trillende lucht, de golvende lijnen van een bergketen, als zusterhoogten elkander de handen reikend in wijden kring. Welk een onderscheid met haar geboorteland, vlak, nevelig, mistig, àl te weinig afgewisseld door heldere, zonnige dagen.

Ze bewondert dien rijkdom van licht, van kleuren, van nimmer welkend groen. En in de volheid van haar hart keert ze het gelaat tot haren man, die naast haar zit in 't karretje, met drie vlugge, sterke paardjes bespannen, dat haar brengt, ginds halverwege den hoogen bergtop naar haar nieuw tehuis.

„Frits! hoe innig gelukkig ben ik!“ zegt ze, terwijl ze hare hand op de zijne legt, met eene glinstering van vreugde in de kleine, grijze oogen.

Frits glimlacht even in antwoord op haren uitroep, doch zegt niets, ook beantwoordt hij niet den teederen druk van hare hand.

Terwijl ze daar even haar profiel naar hem hield toegekeerd, zag hij haar oplettend aan. Hoe veel leelijker en ouder vindt hij haar nu dan twee jaar geleden, toen ze hem op de boot, die hem 't eerst naar Indië zou brengen, vaarwel zeide. Hij had waarlijk bijna vergeten, hoe ze eigenlijk niets bezat wat 't oog kan streelen. Uit hare brieven sprak zoo'n helder ontwikkelde geest, zoo'n opgeruimd humeur, zoo'n geduldig, moedig wachten op den tijd, dat hij haar tot zich zou roepen om aan zijne zijde haar verder levenspad te bewandelen. En bovenal, zoo'n bewondering voor, vertrouwen in en liefde tot hem, die eens vrijwillig haar vroeg zijne vrouw te willen worden!

Een flink en degelijk karakter is zeker veel waard in eene vrouw, doch jeugd en schoonheid zijn hochdanigheden waarlijk niet te versmaden!

Als ze maar iets moois had! . . . Maar, neen! niets! Een tamelijk lomp figuur, grove trekken, kleine grijze oogen, waarin dan alleen eene schittering komt wanneer ze hem aanzien! Een wijden mond, 't is waar, met onberispelijke tanden, een neus, die een weinig opwipt. Niets bekoorlijks; letterlijk niets!

Hij keert zijne oogen van haar af, naar de schitterende, stralende lucht. 't Is hem alsof donkere

oogen hem daaruit tegenlonken! Overal meent hij ze te zien, die zwarte, schitterende oogen. Uitdrukking genoeg daarin. De uitdrukking, die hij zoo gaarne ziet in vrouwenoogen. Verleidelijk, uitdagend, brutaal!

Met een zucht sluit hij de zijne even, als kon hij ze daardoor verdrijven; doch, neen! ook dan nog ziet hij ze voor zich.

Overhaast opent hij zijne oogen weer en tuurt sprakeloos in het groene struikgewas bezijden den weg. Dan meent hij dat eene gelaat tusschen het gebladerte te zien gluren; hem na, altijd hem na! Bij 't bestijgen, langzaam meeloopend met den tragen, moeilijken gang der kleine bergpaardjes; straks, bij het meer effene gedeelte, vlug voortdravend met hen mee, die in gelijkmatig tempo zich voorthaasten met tikkenden hoefslag tegen de grind op den weg. Dan, wanneer de onvermoeide dieren door kletterende zweepslagen tot steeds grooter spoed worden aangezet, springend, hotsend, dat ééne gelaat, — altijd hetzelfde.

Hoort hij geen lachen bij den felleren zweepslag, die nu langs de ooren der paardjes heenstrijkt? Een spottenden, honenden lach, als dien, waarmee ze de zijding aanhoorde, dat hij zijne vrouw uit Holland verwachtte. . . . dat ze kon gaan!

Bij dat herinneren is het gelaat eensklaps uit de struiken verdwenen; nu is het vlak voor hem, bijna rakend het zijne, — evenals toen! Verwrongen van onmachtige woede, de dikke lippen inlandsche scheldwoorden en verwenschingen uitbrakend, de witte

tanden hem tegenglinsterend in den wreedten grijns van haar mond; — en een onuitgesproken bedreiging in de zwarte oogen. . . . een bedreiging gericht tegen wien? Hem zelve of — zijne vrouw?

Uitdrukking genoeg in diè oogen! Waarlijk uitdrukking genoeg!

Hij wrijft zich 't gelaat, waarop groote zweetdruppelen staan, met den zakdoek herhaaldelijk weer. Hij heeft liever met blanke vrouwen te doen, wanneer 't op verstooten en wegzenden aankomt! Zooals zij had geen enkele beschaafde vrouw 't opgenomen!

Maar in hare goede buien was ze toch mooi! Hoe verschillend dat gelaat met dit naast hem! Hoe tevreden en gelukkig zit Clara nu rond te kijken! Als ze eens wist, dat zij die andere verstooten heeft; en eerst verstooten is geworden door die andere. Och! ze zal 't nooit weten. Hâár kan men gemakkelijk bedriegen. Ze is zoo goedgehoovig, zoo vertrouwend, zoo dom eigenlijk, niettegenstaande haar kennis en ontwikkeling. Die andere, die donkere, zooveel slimmer! Hâár bedriegt men niet zoo licht!

„Wat ben je stil, Frits! Ben je niet wel?“ Bij die woorden het gelaat vol naar hem toekeerend, stoort Clara hem in zijne gedachten; de tevreden uitdrukking van daareven eenigszins getemperd door lichte bezorgdheid.

Hemel! Zal hij nu niet eens meer stil kunnen zijn, wanneer hij lust heeft? Heeft hij nog niet genoeg opgeofferd?

„Hoe kom je er bij, Clara?“ vraagt hij kregel. „Ik kan toch niet aan een stuk doorpraten?“

Half verwonderd ziet Clara hem aan. Dan verontschuldigt ze hem bij zich zelve. 't Is ook vermoeiend voor hem geweest dien tocht naar en van de boot! En alleen voor haar! Straks als ze thuis zijn, zal hij wel anders wezen!

Zwijgend, doch weer geheel tevreden, ziet ze om zich heen. Nog altijd stijgen ze. Hoe hoog zouden ze nu al zijn? Ze wilt 't niet vragen, anders hindert ze hem weer.

Bezijden den weg hier en daar een bamboehutje, meestal met een kleine warong er voor of eene bekrompene, donkere ruimte daarbinnen, waar een paar baleh-balehs om een bamboetafel zijn geplaatst, waaraan eenige inlanders hun maal gebruiken, bestaande uit rijst op een blad gelegd en droge visch of sajor op een schoteltje er naast. Als hun karretje nu weer langzaam daarlangs rijdt, staan leelijke, kortharige honden met staande ooren op uit het stof van den weg, het voertuig aanblaffend, spoedig gevolgd door anderen.

Bruine naakte kinderen zien op naar den inlandschen koetsier, dan naar den heer en de dame daarachter.

Clara, in hare tevredenheid en gelukkig voelen, vindt ze aardig die donkere kinderen; knikt hen in 't voorbijrijden vriendelijk lachend toe; al krijgt ze geen enkelen groet terug; niets dan een verwonderd gegrinnik.

Nu en dan, door een opening in het struikgewas kan ze een blik slaan naar beneden. Naar rijpende paddivelden met zwaargebogen aren, waarover eene

gele schittering ligt onder de glorie van het zonnelicht. Naar kleine meren, flauwripend onder den blauwen, met witte drijvende wolken afgewisselden hemel; zoo van uit de hoogte gezien als platen glimmend staal. Dan eensklaps weer aan het oog onttrokken door 't hooge, bebloemde struikgewas.

Opmerksaam ziet Clara naar de bloemen, die daar bloeien in 't wild. Geen enkele gelijkend op die in haar geboorteland! Vreemd voor haar van kleur en vorm, doch mildbloeiend en even schoon. Wat zou ze niet mooi noemen in hare bevredigdheid, haar diep, innig gelukkig voelen! 't Eenvoudigste wilde bloempje lacht haar toe; ze heeft nooit nog een hemel gezien van zulk helder, stralend blauw, waarover wolken glijden van zulk teeder, donzig wit!

Ze denkt terug aan de afgeloopen jaren, doorgebracht in 't kleine provinciestadje, waar ze geboren is, waar iedereen haar kent, waar ze als kind heeft gespeeld, waar ze onderwezen is geworden, later in diezelfde school onderwijs gevend.

Ze denkt aan 't kleine kerkhof, waar vader en moeder naast elkander rusten onder éézelfden steen. Ze doorleeft weer den avond van haar moeders dood, toen Frits, haar speelmakker uit kinderjaren, later haar trouwe vriend, haar kwam troosten. Hoe ze, eer ze 't zich eigenlijk bewust was, hem toen en daar op zijne vraag had geantwoord, dat ze hem liefhad; dat ze hem altijd had liefgehad. Ze meent nu weer den druk van zijne hand te voelen, waarmee hij haar stilzwijgend dankte; beloofde haar trouw te zullen zijn. Niets dan dien enkelen handdruk!

Want beiden waren niet voor uiterlijke betuigingen van liefde, en in de tegenwoordigheid van de geliefde doode, minder dan ooit.

Voor Clara was die handdruk even bindend als den duursten eed. Ze zou er evenmin aan denken zich eens anders goed toe te eigenen, als ontrouw te worden aan haar Frits. En van hem geloofde ze 't zelfde.

Ze doorleeft nog eens weer hare dagen van eentonigen, rustigen arbeid na zijn vertrek naar Indië, toen verhelderd door 't vooruitzicht zijne vrouw te zullen worden. Eindelijk de tijding, dat ze komen kon. Toen de drukte voor het maken van haar uitzet; de voorbereidselen voor haar huwelijk, want ze zou met den handschoen getrouwd uitkomen. Dat huwelijk zelf, zonder den bruidegom, daarna de reis.

En nu haar liefste wensch vervuld! Nu is ze zijne vrouw; nu is ze bij hem!

Hij verbreekt 't eerst de stilte. Wat helpt 't hem of hij al gedurig terugdenkt aan die eene? Nu hij te lam is geweest Clara te schrijven, dat zijne liefde voor haar niet meer bestaat, moest hij de gevolgen van zijne lamheid ook maar dragen; 't beste trachten te maken van zijn toestand.

„'t Grootste gedeelte van den weg hebben wij al afgelegd, Clara! Wij zullen spoedig thuis zijn!“

Verheugd ziet ze hem aan. Hij heeft haar 't eerst toegesproken, dus kan ze hem weer 't een en ander vragen!

„Ik verlang erg óns huis te zien, Frits!“ — met

een blijden nadruk op het woordje óns. „Maar de reis heeft me niet lang toegeschenen. Ik heb me geen oogenblik verveeld! 't Is hier alles zoo prachtig!“

„Dat went!“ zegt Frits onverschillig. „Als je denzelfden weg al zoo dikwijls gemaakt heb als ik vindt je er niets meer aan!“

Clara wil hem niet tegenspreken. Hij kan best gelijk hebben; wanneer heeft hij geen gelijk? Doch voor zichzelf gelooft ze toch niet, dat al dat mooie haar ooit zal vervelen.

Frits wijst haar op korten afstand de roode pannen van een huis, door de boomen even zichtbaar. „Daar is 't huis! ge kunt 't dak al zien!“

Clara staat half op van de bank. Hùn huis! hùn eigen huis!

Frits ziet alweer naar den kant van den weg. Daar staat een warong. Hij knikt den Chinees, die daarvoor staat, even toe. Dan schrikt hij geweldig en voelt, dat hij eene kleur krijgt.

Midden in de warong staat eene inlandsche vrouw, met den rug naar hem toegekeerd. Bij den groot van den Chinees keert ze even 't gelaat om. Even maar, doch Frits heeft haar herkend. Dat is ze!.. Hoe komt ze hier? Hij heeft haar toch rijk bedacht naar haar kampong laten teruggaan!

Mogelijk vergist hij zich ook. Zijne gedachten zijn zoo van haar vervuld; hij meent nu in ieder donker gezicht het hare te herkennen.

Hij zou graag even achter zich omzien, doch Clara heeft zich weer neergezet op de bank en vraagt hem iets. Wat vraagt ze? Hij heeft 't niet

verstaan. Hij mompelt iets en snuit dan den neus, zoo luidruchtig mogelijk, dat zij niets van zijne verwarring zal bemerken.

Als ze 't wezenlijk is... zoo dicht in de buurt!... En Clara zoo onbekend met alles en goedgeloovig!...

Zijn gelaat klaart eensklaps op. Hij zal 't wel verstandig en voorzichtig aanleggen, wat drommel! Zooveel mannen leven op die manier!... Een man is immers alles veroorloofd!

Ze rijden nu een lange laan binnen, aan weerszijden met vruchtboomen beplant. Clara ziet aan de zwaar beladen takken donkerbruine, ronde vruchten hangen. Ze vraagt Frits hoe die heeten.

„Dat zijn mangistans!“ zegt hij opgeruimd, „je zult ze straks proeven!“

Met een vriendelijk gezicht helpt hij haar uitstijgen, nu de kar voor een ruim plankenhuis stilstaat. En Clara lacht vroolijk van louter geluk. Haar Frits is weer in zijn humeur en ze zijn thuis!

Zij gaat 't eerst de drie houten trappen op en staat dan in de ruime voorgalerij. Als ze bij een vreemde kwam, zou ze het huis mogelijk wat somber en ongezellig vinden. Doch de gedachte, dat ze er met Frits zal wonen, vergoedt alles. En ze kan 't immers zelve zoo huiselijk en gezellig maken als ze wil. Ze heeft een menigte kleine snuisterijen uit Holland meegebracht. Die kleinigheden geven een huis zoo'n geheel ander aanzien!

Ze glimlacht alweer van genoeg en bedenkt, hoe ze alles stilletjes zal veranderen en versieren, wanneer Frits uit is. Hoe blij en verwonderd zal

hij opkijken bij zijne thuiskomst! Hij zal 't huis niet meer herkennen, denkt ze.

Als Frits den koetsier al betaald heeft en achter haar de houten trap opkomt, verwacht ze eigenlijk, dat hij zijn arm in den haren zal steken en haar een welkomstkus geven. Doch Frits denkt niet daaraan. Hij peinst hoe hij zoo spoedig mogelijk, zonder Clara's achterdocht op te wekken, zal kunnen onderzoeken of hij zich niet vergist heeft. Of Sina werkelijk in de buurt woont.

Vlug loopt hij 't huis binnen, terwijl hij zijne vrouw vraagt: „Hoe 't haar bevalt?“

Heel even voelt Clara zich teleurgesteld; doch spoedig bedenkt ze, dat zij nu de aankomst niet moet bederven door toe te geven aan haar verlangen naar wat meer hartelijkheid. Ze zijn zoo lang van elkaar af geweest, dat vervreemdt altijd een beetje. Ze zal wel een geschikt oogenblik afwachten en 't hem dan zoo ongemerkt duidelijk maken, dat als ze samen zijn een enkel liefdebetoon haar wel aangenaam is. Maar nu niet. Hij is nu zoo prettig opgeruimd en dan bederft ze 't wellicht weer.

Dus vroolijk en van ganscher harte antwoordt ze hem op zijne vraag, „dat 't haar best bevalt! dat 't een flink, ruim huis is!“

Als ze zich beiden wat hebben verfrischt na de reis, is 't tijd om te gaan eten.

De rijsttafel smaakt haar uitstekend thuis, verze-kert ze herhaalde malen; veel beter dan aan boord.

Lachend maakt Frits haar opmerkzaam op 't geschonden servies en hoe ze wel kan merken, dat ze

in 't huishouden komt van een jongmensch; dat 't duidelijk is, dat geene vrouw aan alles de hand heeft gehouden.

Ze lacht terug, dat 't nu wel zal veranderen. Frits zal morgen verbaasd zijn als hij ziet hoe netjes ze 't gemaakt zal hebben. Ze heeft immers nieuw mooi tafelgoed en een fijn porseleinen eetservies meegebracht.

Ze voegt er niet bij, dat ze de afdrucken van vuile, zwarte vingers op borden en schalen heeft opgemerkt en hoe haar dit hindert; noch iets van de onhebbelijke wijze van bedienen van den huisjongen, want ze weet, dat Frits dien jongen al den tijd van zijn verblijf in Indië in dienst heeft gehad. En al kent ze nu ook nog geen enkel woord Maleisch of Soendaneesch, de taal, die hier gesproken wordt, ze is volstrekt niet bevreesd, dat ze 't den spen niet duidelijk zal kunnen maken, hoe ze graag heeft dat hij werken zal.

Ze zal 't hem alles zelve voordoen. Ze is niet gewoon met de handen in den schoot te zitten en hier zal ze daarmee waarlijk niet beginnen.

Onderwijl bedenkt Frits, hoe wel degelijk een vrouw zijn jonggezellen leven heeft gedeeld! Waarom zijne ménagère eigenlijk niet wat meer voor zijn comfort en de zindelijkheid in huis heeft gezorgd? Toch komt 't niet in hem op haar hiervan een verwijt te maken. Ze was mooi, naar zijne smaak en harts-tochtelijk!

Of ze heele dagen lui en vadsig op den divan liggend doorbracht; met den huisjongen samenspande

om haar heer en meester te bedriegen en te bestelen; vele uren van den dag met dobbelen sleet.... Zoo zijn inlandsche vrouwen nu eenmaal! 't Zou dwaasheid zijn dáárin iets te zoeken! Als zijne vrouw, zijne Clara zich niet goed van hare plichten kwijt, zal hij haar wel tot rede weten te brengen!

Gelukkig is zijne Clara zich volkomen bewust van hare plichten en heeft ze niet den minsten lust zich hieraan te onttrekken.

Nu en dan, onder 't eten, ziet Frits van zijn bord op naar haar, die tegenover hem zit. Denkend aan die andere vrouw, die tot nu toe Clara's plaats heeft ingenomen. En gedurig weer maakt een soort wrevel zich meester van zijn hart, wanneer hij ziet hoe rustig en volkomen overtuigd van haar goed recht, Clara de plaats inneemt van die om harentwil verstootten werd.

Totdat hij zich op eenmaal herinnert, dat Clara niets van haar bestaan afweet; dat hij alles aan zich zelve heeft te wijten. Dan troost de gedachte hem weer, dat Sina mogelijk nog in de nabijheid is.

't Schemert. Bezorgd ziet Clara op naar de lucht. Zwarte, dreigende wolken jagen daarboven voort, nu en dan vaneengescheurd door felle vuurstralen als slangen van goud, gevolgd door ratelende donderslagen vlak boven haar hoofd.

Als Frits zich niet haast, heeft hij kans de volle bui over zich te zien losbreken. Hoe wisselend is het weer hier in de bergen. Geen half uur geleden

scheen de zon met volle kracht en nu die zware onweerslucht!

Na 't middagdutje en 't gebruikelijke theedrinken, is Frits uitgegaan. Hij moest even zien of zijne bevelen wel waren opgevolgd. Voor 't donker zou hij terug zijn, verzekerde hij Clara.

Ze heeft intusschen haar nieuw linnengoed uit de koffers gehaald, zelve het bed opgemaakt, hare kasten geschikt, hunne kamer wat opgeruimd en tegelijkertijd bemerkt, dat ze morgen aan 't schoonmaken zal moeten beginnen.

Eindelijk, toen 't begon te schemeren, is ze in de achtergalerij gaan zitten, wachtend tot Frits zal thuis komen.

Op eenmaal valt de regen die dreigde neer, met kletterend geweld, met felle stroomen, begeleid door 't majestueuse dondergerol, de schitterende vuur-slangen. Zoo geheel alleen in 't ruime huis, den eersten avond van haar hierzijn, met die vreeselijke onweersbui als welkomst-muziek! Ze is niet bevreesd, toch is 't haar opeens erg eenzaam.

Doch eer ze den tijd heeft zich aan dat eenzaamheidsgevoel over te geven, staat ze haastig op, steekt zelve de lamp aan, tracht iets gezelligs te geven aan 't holle vertrek door de ramen te sluiten, waarvoor geen gordijnen hangen, zooals ze nu eerst bemerkt, door eenige stoelen om de ronde tafel te schikken. Waar zou Frits nu zijn? denkt ze ongerust.

Ze gaat in hunne kamer, legt zorgzaam een droog pak voor hem klaar, zet zijne slossen gereed. Daarna kan ze niets anders doen dan wachten.

Nog altijd stroomt de regen neer; doch de vurige flitsen scheuren met steeds langere tusschenpoozen de donkere wolken vaneen; de stem van den donder verwijdert zich, door de bergen al verder en verder weerkaatst, totdat, even plotseling als de bui is opgekomen deze ook weer verdwijnt.

En al spoedig hoort Clara nu haastige voetstappen op het erf, op de houten trap voor het huis. Ze loopt vlug naar voren; ze heeft zich niet vergist, daar staat haar Frits.

Doch als ze bezorgd hare hand op zijne borst legt, om te voelen of hij niet doornat is, schudt hij ongeduldig hare hand af, haar op korten toon toevoegend: „Ik heb geschuild, natuurlijk! Ik ben kurkdroog!”

Weer dat korte, kregale in zijne stem. Vroeger was hij toch heel anders tegen haar.

„Ik heb je schoone kleeren klaargelegd, Frits!” zegt ze een weinig teleurgesteld.

„’t Is goed! Ik zal me even verkleeden!” antwoordt hij.

Clara gaat rechtdoor naar achter; doch terwijl ze zijn pijp voor hem gereed legt en ’t drankstelletje op de tafel zet, herkrijgt haar gelaat ook weer de vriendelijke uitdrukking, die gewoonlijk daarop rust. Hij is thuis! Nu is ’t weer gezellig!

Terwijl Frits zich verkleedt, is ’t duidelijk, dat hij erg uit zijn humeur is. Driftig gooit hij zijne kleeren op den stoel, schopt hij zijne laarzen uit.

Wat eene scène heeft ze hem gemaakt, die inlandsche meid! Wat verbeeldt ze zich wel! Hij heeft

Clara natuurlijk voorgelogen; hij is rechtstreeks naar den waronghouder gegaan, om te informeren of Sina werkelijk in de buurt is. Daar hoorde hij, dat ze in ’t geheel niet naar haar kampong is gegaan. Dat ze op korten afstand van hem woont.

Hij is aanstonds naar haar toegelopen. Hoe heeft ze hem ontvangen! Ze heeft zijne njonja gezien, die orang blanda, voor wie zij ’t huis moest uitgaan. Bagoes sekali! op zulk een beleedigenden toon geuit, dat Frits moeite heeft gehad haar niet te slaan.

Toen was er een stortvloed van scheldwoorden gevolgd, totdat ze van drift en nijdigheid niet meer kon voortgaan.

Frits heeft getracht haar te sussen met beloften en mooie woorden, doch ze heeft naar geen reden willen luisteren.

Eindelijk heeft hij zich omgekeerd en is weggegaan, tot op verren afstand nog door hare luide, kijdende stem achtervolgd.

God! God! Waar heeft hij zich ingewerkt! Had hij Clara toch maar afgeschreven! Waarom heeft hij haar eigenlijk getrouwd?

Boos op zich zelve, boos op Sina, boos op alles en iedereen komt hij langzaam de achtergalerij binnensloffen, waar Clara zit; altijd met het onuitstaanbare tevreden gezicht denkt hij.

Als ze nu maar uit haar humeur was om zijn lang uitblijven, zooals iedere andere vrouw zou zijn, dan kon hij op haar zijne booze bui botvieren!

Clara merkt wel, dat iets hem erg ontstemd moet hebben, doch, denkt ze gerustgesteld, zij kan er de

oorzaak niet van wezen, en als hij zelf 't haar niet zegt, wil ze hem niet nog meer ontstemmen, door er naar te vragen. 't Is zeker iets betreffende zijn werk. Later zal hij 't haar wel uitleggen.

Clara denkt alleen bij zich zelve, dat haar Frits, door 't langdurige alleen zitten hier in de eenzaamheid erg veranderd, ze zou bijna willen zeggen, verwaarloosd is, even als alles in huis, even als 't huis zelf en de weinige bloemen in den tuin.

Met een teeder glimlachje om den mond somt ze de prettige bezigheden op, die haar hier wachten, meer dan ze heeft kunnen denken.

Ze neemt zich voor met zachte, liefdevolle hand te trachten alles te verbeteren. Welk een genot zal 't voor haar zijn, hare moeite eindelijk beloond te zien, met eene nette gezellige woning, een weelderigen bloemenschat, en bovenal, met de hartelijke wederliefde van haren man!

Den volgenden morgen thuiskomend van zijn werk, vindt Frits zijne vrouw rood en vermoeid, het haar wanordelijk, met vuile handen en een grooten, zwarten veeg over haar rechterwang, de mouwen van haar kabaai hoog opgestroopt, doch met een vriendelijken lach, een blijden groet op de lippen, zoodra ze hem ziet.

Clara is, toen hij van morgen het huis verliet om 't volk na te gaan, eigenhandig begonnen met de schoonmaak, een gevoel van medelijden in 't hart,

dat haar Frits zoo'n langen tijd in die vuile wanordelijke omgeving heeft moeten leven.

Maar, denkt ze opgeruimd onder 't werken, nu zullen hem het heldere aanzien en de netheid ook des te meer opvallen.

Clara heeft niet veel hulp gehad. De spen, hoewel een weinig Hollandsch verstaande, vergenoegde zich den meesten tijd met toe te zien, hoe zij zich afsloofde, doch 't hinderde haar niet. Ze meende dat hij oplette hoe zij werkte, om 't den volgenden keer even zoo te doen.

Eene jonge, inlandsche meid, die ook tot 't be-
dienden-personeel schijnt te behooren,¹ kwam de kamer binnen waar Clara bezig was, zag naar haar met een brutalen blik, maakte gedurig in haar eigen taal lachend eenige opmerkingen tot den spen, die haar op dezelfde wijze antwoordde, totdat Clara haar 't een en ander te doen gaf, dat ze maar niet scheen te kunnen of willen begrijpen.

Nu Frits gekomen is, vraagt zijne vrouw hem, of hij de baboe wil beduiden, dat ze de glazen van de vensters moet schoonmaken.

Frits zegt haar dit, terwijl hij spotachtig met de oogen knipt. De baboe, die even lang bij hem in dienst is als zijne vroegere ménagère, beantwoordt met een veelbeteekend lachje dien blik.

Doch Clara bemerkt er niets van. Ze heeft zich reeds omgekeerd en haast zich naar haar eigen kamer, om spoedig schoon en netjes voor den dag te komen.

Als ze met haar man aan tafel zit, schijnt ze alle

vermoedheid en drukte al vergeten te hebben. Belangstellend vraagt ze hem naar zijn werk, lacht gul om de kleine anecdoten en grappige gebeurtenissen, die hij haar, nu weer in een goed humeur, mededeelt.

Clara heeft 't nieuwe servies in gebruik genomen, heeft den spen beduidt, dat afdruksels van zwarte, vuile vingers op schalen en borden, zaken zijn, die eene Hollandsche vrouw niet kan dulden, dat de glazen helder moeten zijn en de vorken en lepels blinken.

Nu ze dit alles zelve heeft geschikt en schoongemaakt, verwachtte ze de vroolijke verwondering van Frits.

„Zoo! heb je 't nieuwe servies al uitgekapt!“ is 't eenige wat hij zeide, toen ze aan tafel gingen.

Nu, ja! een man let er niet zoo veel op! troost ze zich al spoedig.

Toch doen de meerdere netheid en zindelijkheid hem even prettig aan als haar.

Frits is van morgen, eer hij naar de tuinen ging nog eens naar Sina's huisje geweest. Een flink geschenk in geld heeft haar al spoedig in een goed humeur gebracht. Nu is alles in orde. Toen hij haar verliet, heeft ze hem weer als vroeger toegelachen. Met geld krijgt men bij zoo'n inlandsche vrouw toch alles gedaan, denkt Frits. Als ze hem maar een beetje liefhad! Hij heeft zich werkelijk sterk aan haar gehecht; ze is hem onmisbaar geworden; ze is slim genoeg om dit te begrijpen en er haar voordeel mede te doen. Doch al is Frits ten volle

hiervan overtuigd, „ze heeft gelijk“, denkt hij even bij zich zelve glimlachende.

Herhaalde malen, onder 't eten, vraagt Clara hem hoe ze 't een en ander in 't Soendaneesch moet zeggen. Ze verlangt zoo, zich reeds van die taal te kunnen bedienen. Ze heeft van morgen al bemerkt, dat, hoe geduldig ze ook duidelijk tracht te maken wat ze te zeggen heeft, de spen en baboe haar niet kunnen of willen begrijpen.

Frits zegt haar dan langzaam de woorden voor, die zij een paar malen herhaalt, doch tegelijkertijd maakt zich een soort minachting van hem meester, dat ze nog zoo onbeholpen is. En als de baboe, die nu mee helpt bedienen, hem gedurig aanziet met hare brutale oogen, lacht hij haar spotachtig toe.

Als Clara dit eindelijk bemerkt, lacht ze goedmoedig mee en zegt, dat Frits maar wat geduld met haar moet hebben, ze zal eene gewillige leerlinge zijn.

Vier uur. — Clara wordt met schrik wakker. Ze meent zich verslapen te hebben! Neen! 't Is nog vroeg.

Voorzichtig staat ze op en begint zich te kleeden. Frits heeft niets gehoord; hij slaapt rustig door.

Een teedere glimlach verheldert haar gelaat, terwijl ze naar hem ziet. Haar beste man!

Ze heeft hem niets gezegd van haar plan; ze wil hem daarmee verrassen.

Hij gaat iederen morgen om half zes reeds de deur uit, de tuinen in zooals ze meent. En hij is

gewoon dan eerst een glas versche melk te drinken van hun eigen koe.

Nu heeft Clara den eersten morgen al gemerkt, dat de kan, waarin de jongen melkte, onzindelijk was, de melk blauw en dun en niet frisch rook. Heerlijk! Nu heeft ze weer een nieuwen plicht gevonden. Haar Frits zal goede, versche melk hebben eer hij de deur uitgaat, daarvoor zal ze zorgen!

Hoe dikwijls heeft ze hare tante op de boerderij geholpen als ze vroeger bij haar gelogeed was, de koeien te melken en boter en kaas te maken! Dat zal ze hier ook doen!

Zacht gaat ze de kamer uit en opent de deur. Dan staat ze op 't achtererf. Ze moet een eindje loopen om bij de koekraal te komen. 't Is stikdonker; ze kan geen hand voor oogen zien. Ze rilt even; 't is hier erg koud zoo vroeg in den ochtend!

Langzaam loopt ze voort, voetje voor voetje; doch hare oogen zijn spoedig aan 't duister gewend. Nu kan ze de voorwerpen al beter onderscheiden.

Eensklaps trekt ze overhaast den voet terug; ze heeft in een der vele plassen getrapt, die daar liggen; 't regent hier bijna iederen avond. Haar slof en sarong zijn doornat; 't is geen aangenaam gevoel, doch — 't is voor haar Frits!

Ze ziet even op naar de lucht. Hoeveel sterren-oogen zien naar beneden! Wat een geflonker en geflikker! Hoe rustig en mooi! Die groote, groote stilte van 't morgenuur, zoo diep en plechtig en overstoord! En die heerlijke, zuivere lucht, hier hoog op de bergen!

Bij de koekraal gekomen, wekt Clara den slapenden jongen; dan hurkt ze neer bij hunne koe en begint te melken. Als de koewachter al eenige verwondering gevoelt, dat zijne njonja hem die taak uit de handen neemt, laat hij hiervan niets blijken. Onverschillig blijft hij toezien, slechts nu en dan, wanneer de koe onrustig wordt, maakt hij een geluid met de tong, dat eene vermaning moet beduiden en streelt hij het dier, wanneer dit met den poot achteruit schopt.

Na het melken, blijft Clara nog even toezien hoe de jongen het dier zijn voedsel geeft, dan brengt ze de kan met warme melk naar huis. Wat zal haar Frits die melk goed smaken! denkt ze vergenoegd.

Straks als Frits op den gewonen tijd het glas met melk uit hare hand neemt en dit leegdrinkt, ziet Clara hem vroolijk lachend aan.

„Smaakt 't, Frits?“ vraagt ze eindelijk.

„Uitstekend!“ zegt hij kortweg.

„Kan je proeven, dat ik zelve gemelkt heb?“

„O, heb je? ja 't was noodig, want de melk was in den laatsten tijd beroerd! Nu, tot straks!“

't Volgend oogenblik ziet Clara hem met groote stappen het erf afgaan, altijd denzelfden kant op, want eer hij aan zijne dagtaak begint, moet hij zich even overtuigen of zijne Sina nog in haar huisje is. Als hij haar geen morgengroet heeft gebracht, gaat alles verkeerd naar zijn zin.

Zoodra hij weg is, begint Clara hun huis gezellig te maken, zooals ze 't noemt. Eerst zijne schrijftafel opruimen; het vloerkleedje, dat ze zelve ge-

maakt heeft, daarvoor gelegd. De mooie, nieuwe inktkoker daarop gezet, haar portret in een fijn lijstje daarnaast, met een naif vertrouwen, dat Frits 't prettig zal vinden haar gelaat altijd voor zich te hebben, hem vriendelijk toelachend wanneer hij opziet van zijn werk.

Dan, met een glans van genoeg in de kleine, grijze oogen, die het geheele gelaat aantrekkelijk maakt, overziet ze nog eens haar arbeid. Dit plaatsje ziet er alvast netjes en gezellig uit. Nu vlug aan 't overige werk, om alles gereed te hebben eer hij thuiskomt!

En waarlijk. Als ze hem straks aan den trap opwachting, heeft 't huis een groote verandering ondergaan; een net en prettig voorkomen gekregen, zoodat 't bijna niet te herkennen is.

Gelukkig als een kind staat ze daar op de bovenste trede, de handen losjes in elkaar geslagen en tuurt met verlangende oogen naar den weg of ze hèm nog niet ziet komen.

De zon belet haar ver te zien, dan houdt ze de hand boven de oogen. Neen, ze is te haastig geweest; 't is zeker zijn tijd van thuiskomst nog niet.

Toch blijft ze staan; 't is haar niet mogelijk rustig te gaan zitten wachten. Nu zal hij verrast zijn en verblijd! En ze wil die verrassing en blijdschap in zijne oogen lezen! Al zegt hij niets, die eerste blik zal haar niet ontgaan, dat zal hare belooning zijn.

Ze wendt de oogen even af van den zonnigen weg vanwaar Frits moet komen; dan ziet ze een inlandsche vrouw dicht langs haar huis gaan.

Eene inlandsche vrouw, rijker gekleed dan de anderen hier in den omtrek, met een witte, met borduursel afgezette kabaai, een rose zijden slendang over den schouder geslagen, slossen aan de bruine voeten, groote schitterende brillanten in de ooren, eene roos in het zwarte, van olie glimmende haar en 't bruine gezicht bedekt met een laag bedak.

Eene vrouw, die Clara brutaal aanziet met hare zwarte oogen. Brutaal! Eer dreigend zou ze zeggen, als 't niet te ongerijmd was, want waarom zou ze haar, Clara, dreigen? Ze kent haar niet.

Heel langzaam loopt de inlandsche voort, onafgewend de blanke vrouw aanzien; dan als Clara op hare beurt de oogen niet van die ongewone verschijning afkeert, ziet ze, hoe die andere eensklaps het hoofd ter zijde buigt naar den kant waar Clara staat en op den grond spuwt. Daarna loopt ze rustig door, zonder nog eens het hoofd om te wenden.

Bevreemd ziet Clara haar na. Ze vindt haar erg ongemaniert zoo op den grond te spuwen, vlak voor haar, na haar eerst met dien blik te hebben aangezien. Welk eene uitdrukking in die oogen! 't Is Clara, alsof ze haar leven lang dien blik niet zal kunnen vergeten.

Och! wat bekommert ze zich eigenlijk daarom? Die vrouw had mogelijk iets onaangenaams ondervonden, waarover ze nog ontstemd was! Nu liep ze hier langs hun huis, zag eene haar onbekende dame staan en keek haar aan. Dat is alles! Dat ongemanierte spuwen! Alle inlanders zijn immers ongemaniert; ze weten nu eenmaal niet beter!

Toch, — als Clara die opgeschikte gedaante den weg ziet vervolgen, vanwaar Frits moet komen, kijkt ze haar na totdat ze uit 't oog is verdwenen, met den stillen wensch in 't hart: dat dit kleine onbeduidende voorval niet hadde plaats gehad. Waarom? Ze zou 't zelve niet hebben kunnen zeggen.

Eindelijk! Daar is hij; daar is haar Frits! Wat zal hij verrast zijn! Clara krijgt een kleur van genoeg, hare oogen tintelen met zachten glans zooals altijd wanneer ze hem ziet komen of als ze hem genoeg meent te doen.

Zonder op te zien, met 't hoofd een weinig voorover gebogen als iemand in gedachten verdiept, loopt hij voort.

Steeds glimlachend zwijgend ziet ze hem komen. Eerst als hij den voet op de eerste trede zet, ligt hij het hoofd op en ziet haar aan.

Waarom schrikt hij zoo, dat hij onwillekeurig eene schrede teruggaat, waarom wordt hij zoo rood? Doch een tweede blik op haar vriendelijk opgeruimd gelaat stelt hem gerust.

Toen hij Sina daareven ontmoette, begreep hij, dat ze langs hun huis was gegaan en nu Clara hem hier naar 't schijnt staat op te wachten, vreesde hij al dat ze alles wist, alles had begrepen! Hoe komt hij er bij! ze weet immers niets! Al vertelde Sina haar ook wie en wat ze is, zou zijne vrouw haar toch niet begrijpen; Clara verstaat immers geen woord van hare taal!

„Waarop wacht je, Clara?“ vraagt hij niet heel vriendelijk.

„Op jou, Frits!“ antwoord ze vroolijk, terwijl ze ongevraagd haar arm in den zijnen steekt. Doch als hij zwijgend wil doorloopen, houdt ze hem staande.

„Zie eens rond, Frits! Merk je niets?“

„Zoo! ben je aan 't opknappen geweest?“ vraagt hij iets vriendelijker. „Netjes hoor!“

„Daar is nog meer! Kom maar eerst binnen!“ Terwijl ze hem zachtjes meetrekt en hem laat zien hoe ijverig bezig ze is geweest.

't Laatst brengt ze hem voor zijne schrijftafel.

„Verduiveld! je hebt je best gedaan, hoor!“

Als zijne oogen over den nieuwen, duren inktkoker glijden, denkt hij bij zich zelve, dat 't zonde is van 't geld; de oude was nog goed genoeg. En als hij Clara's portret ziet, met de welbekende, tevreden lachende uitdrukking er op, vraagt hij zich af, waarom ze dat op zijne schrijftafel heeft gezet?

„Vindt je 't gezellig Frits?“

Verlangend zien hare oogen hem aan. Ze brengt 't gelaat dicht bij 't zijne, dan bemerkt hij hoe er iets vochtigs glinstert in die lichtgrijze oogen, voor hem zoo geheel zonder schoonheid. Onverschillig geeft hij haar een kus, alleen omdat ze 't schijnt te verwachten, dat hij haar kussen zal.

Dan zetten ze zich aan tafel en ze vergeet zich zelve bijna in de drukte van hem te bedienen.

Opens valt haar de ontmoeting met die inlandsche vrouw te binnen.

„Frits, heb je daareven toen je naar huis ging op den weg eene inlandsche vrouw ontmoet? Ze had een witte kabaai aan en droeg slossen, ze was heel

anders gekleed als andere inlandsche vrouwen!"

Frits wordt weer vuurrood en verslikt zich bij 't drinken van zijn koffie. Een hevige hoestbui volgt, daaraan schrijft Clara zijn kleur toe. Als hij weer spreken kan, zegt hij gemaakt onverschillig, „Jawel, ik heb haar gezien!"

„Wie zou ze zijn? Ken je haar Frits?"

„Dat is te zeggen! Ik ontmoet haar wel eens van tijd tot tijd. Wie ze is, weet ik niet!"

„Weet je, wat ik zoo vreemd vond," gaat Clara rustig vertellend voort, dat ze mij zoo boos aankeek. Ik heb nog nooit een paar oogen gezien, die zooveel haat uitdrukten! 't Was of ik haar kwaad had gedaan en 't was de eerste maal, dat ik haar zag!"

„Verbeelding!" mompelt Frits, hopen dat dit onderwerp nu uitgeput zal zijn.

„Verbeelding? Ja, dat heb ik ook al gedacht. En toch kan ik die oogen maar niet vergeten. Ik zie ze gedurig weer!"

„Ik ook!" denkt Frits, doch hij antwoordt haar niet, schuift zijn stoel van de tafel en staat op.

„'t Wort weer tijd voor me om op te stappen!" terwijl hij eene sigarette rolt en die aansteekt. „Tot straks!"

„Heel kort en vreemd is hij geworden," denkt Clara, terwijl ze aan hare bezigheden gaat, „vroeger was hij werkelijk heel anders. Hoe kan iemand in twee jaren tijds zoo veranderen!"

Een avond vol maanglans en vreemd, bleek licht.

Een avond vol zachte, fantastische schoonheid! Roerloos, in plechtige stilte staan de boomen onder dien lichtvloed, als bevreesd de wijding van het avonduur te verstoren, indien een enkele hunner blaadjes zich beweog.

Ginds, uit dien hoogen boom klinkt nu en dan de schrille roepstem van een kleine nachtuil, door de inlanders doodenuil genoemd, daar volgens hun zeggen die vogel het nabijzijnde stervensuur aankondigt van één der velen, die zijne roepstem hooren.

Schril, vreemd, spottend klinkt zijn' roep in de groote stilte, als was die gevederde luchtbewoner werkelijk ingewijd in de geheimen van eene onzichtbare wereld; als was 't hem vergund een blik te slaan in de duistere toekomst; en hij, pralend met die meerdere kennis hem geschonken nu zijn schel, doordringend „Tjilepoek! Tjilepoek!" uitstoot; roepend, dreigend, vreesaanjagend den kortzichtige, wiens stervensuur naderspoedt.

Clara is naar buiten gegaan om te genieten van dien heerlijken, lichten, tropischen avond, den eersten van haar hierzijn. Hare oogen nemen die schoonheid in zich op, dankbaar laat ze die op zich inwerken. Ze hoort 't geluid van dien vogel daarginds in den hoogen boomtop en glimlachend denkt ze aan het bijgeloof der inlanders, dat Frits haar verteld heeft, 't welk dien vogel de macht toeschrijft het geheim te deelen met den grooten Maaier.

't Hoofd achterover gebogen, de oogen geslagen op de flikkerende sterrenbeelden boven haar, is Clara dankbaar voor al 't geluk, dat haar deel is, voor al

de schoonheid waarvan lucht en wereld overvloeit.

Sterven! 't Zwarte gordijn voor zich te voelen neerzinken, dat haar voor eeuwig scheiden zal van de menschen! De menschen waarvan enkele weinigen haar zoo onuitsprekelijk lief zijn, velen haar aantrekken en waarvan ze geen enkelen haat? Neen! voor haat is in haar groot liefdevol hart geene plaats.

Sterven! Ze vreest 't niet. Toch — te leven is zoo heerlijk met al het lieve en schoone om zich heen!

„Tjilepoek! Tjilepoek!“ Scherp, snijdend, hoonend verbreekt dezelfde roepstem gedurig weer de groote, suizende stilte.

Clara keert 't hoofd naar den kant vanwaar dat geluid komt. Hetzelfde rustige, vriendelijke lachje, dat Frits zoo kregel maakt, verheldert ook nu weer haar gelaat. Ze tracht den kleinen, gevleugelden bode van den dood, die zoo luid zijn „Memento Mori!“ doet hooren, te onderscheiden tusschen de zilverige, van koel maanlicht glinsterende bladeren van den hoogen boom. Tevergeefs! Zijn klein lichaampje schuilt geheel weg tusschen 't groen; slechts zijne forsebe, heldere stem verneemt ze nu weer „Tjilepoek! Tjilepoek!“

Schertsend vraagt ze hem in gedachten: „Wees duidelijker, kleine vogel! Noem den naam van wie spoedig sterven moet, den dag en het uur! En o, weet ge ook wat daarna komt? Heeft de Dood u ook dat geheim verteld?“

„Tjilepoek! Tjilepoek!“ klinkt het terug, nu doffer, van grooteren afstand reeds. Straks, heel flauw nog als eene spottende echo.

Nog steeds glimlachend keert Clara zich om; langzaam loopt ze voort om het huis binnen te gaan.

Dan op eens blijft ze staan. Ginds, op die open plek, vol door het maanlicht beschenen, ziet ze Frits, die voor zaken naar beneden is geweest en dien ze eerst later thuis verwachtte, in druk gesprek, naar 't schijnt, met eene inlandsche vrouw in een witte kabaai gekleed, dezelfde die Clara reeds eenmaal langs haar huis zag gaan, met den vreemd dreigenden blik in de onbeschaamde zwarte oogen.

Zonder iets van de waarheid te vermoeden, blijft Clara vol bevreemding naar die beiden heen zien, dan doet ze haastig een paar schreden vooruit naar hen toe.

Bij het geluid van hare voetstappen keeren Frits en de inlandsche tegelijkertijd het gelaat naar haren kant. Even nog ziet Clara de witte tanden glinsteren in breeden lach in 't donkere gelaat, dan is de inlandsche vrouw eensklaps verdwenen.

Met groote stappen haast Frits zich naar zijne vrouw. Als hij reeds dicht bij haar is, roept Clara verwonderd: „Frits!“

„Wat is er?“ vraagt hij op hoogen toon. „Wat doe je zoo laat hier buiten, Clara? Ik dacht, dat je alvast naar bed waart gegaan!“

Eer zij den tijd heeft hem iets te vragen, voegt hij er haastig bij: „Ik ben vroeger klaar gekomen met mijne zaken dan ik dacht. En omdat 't zulk prachtig weer is, ben ik dicht bij huis uitgestapt en heb 't laatste eind van den weg geloopt. Toen ik bij den warong kwam, stond daar die inlandsche

vrouw, je weet wel, die zich anders kleedt als andere inlandsche vrouwen. Ze had een perkara met haar man gehad en was de hulp gaan inroepen van den Chinees. Toen ik aankwam vroeg de Chinees mij om raad en ik liep een eindje met haar op om vlugger thuis te zijn."

Als een van buiten geleerd lesje heeft Frits die woorden opgedreund.

Reeds bijna overtuigd, vraagt Clara nu hij zwijgt:

"Maar waarom liep ze opeens weg, toen ze mij zag?"

"Ze is verlegen voor je!" antwoordt Frits vlug.

"Ze weet, dat je haar taal nog niet verstaat en ze schaamt zich, dat ze met haar man gekibbeld heeft."

"Is 't anders niet?" zegt Clara nu geheel overtuigd, terwijl haar vriendelijke lach zich alweer op haar gelaat vertoont. "Daarvoor behoeft ze zich niet te schamen, wel Frits? Niet alle vrouwen hebben zoo'n besten man als ik!" terwijl ze haar arm in den zijnen steekt en ze beiden langzaam voortdrentelen. "t Huwelijk is eene loterij, en ik heb het hoogste lot getrokken!"

Frits ziet haar even van ter zijde aan, terwijl een gedwongen lachje zijne lippen plooit. Dan, als hij den teederen, liefdevollen blik van hare oogen ontmoet, zegt hij afwerend, "je zult me nog verwaand maken met je prijzen, Clara!"

"Prijzen kan ik je nooit genoeg, mijn besten, trouwen man! Ik ken je immers niet eerst vandaag of gisteren; van mijne vroegste jeugd ben je al alles voor me geweest."

Met een grooten houten lepel roert Clara in het beslag, waarvan ze inlandschen koek zal maken, een der lievelingsgerechten van Frits.

Gedurig ziet ze in het kookboek, dat ze zich heeft aangeschaft, omdat ze van inlandsche gerechten geheel niet op de hoogte is. Deze soort koek is al heel lastig te maken, vindt Clara, omdat ze sommige namen der kruiden, die daarin gebruikt worden niet kent en die ook moeilijk kan uitspreken.

Wanneer ze de baboe, die haar behulpzaam moet zijn, al wat ze noodig heeft, aan te geven iets vraagt, krijgt ze van haar geen andere antwoorden als het langgerekte "Tauw!" nu en dan afgewisseld door het onvermijdelijke "Koerang priksa!" dat ze gedurig vergezeld doet gaan van een vreemden, minachtenden blik naar Clara.

Clara heeft in geen enkel opzicht veel hulp van die meid gehad. Doch Frits heeft haar verzekerd, dat ze hier boven allen zoo dom en onhandig zijn en dat deze bovendien nog heel gewillig is. En als altijd heeft Clara ook nu weer naar haren man geluisterd en zijn raad om de meid te houden, opgevolgd.

"Doeng! Doeng!" Met verklinkenden nagalm op eenmaal de doordringende slagen van den gamelan. Alweer een inlandsch feest! Een van de vele, die in de omringende kampongs gehouden worden. "Doeng! Doeng! Doeng! Doeng!" Een onafgebroken, doordringend geluid, dat irriteerend op de gehoorzenuwen werkt.

Nu eens in gedragen tempo, dan al sneller en sneller, totdat ze eensklaps worden afgebroken door

enkele korte slagen, met gedurig langere tusschenpoozen herhaald; steeds begeleid door het sombere, galmende „Doeng! Doeng!“

„Is er weer feest?“ vraagt Clara nog steeds in het beslag roerend in 't Maleisch aan de baboe.

„Pesta!“ bevestigt deze lakoniek.

Frits heeft Clara eens gezegd, dat hij die muziek niet onaangenaam vindt; dat die 's avonds in de stilte zelfs mooi klinkt.

Als Frits 't zegt, zal 't wel waar wezen, denkt Clara; 't ligt zeker aan haar zelve, dat die haar zoo hinderlijk toeschijnt. Ze spant zich in iets wat op eene melodie gelijkt daaruit op te vangen. Doch 't is haar niet mogelijk. Ze hoort niets dan een vermoeiend, eentonig galmen, voortgebracht door het slaan op de koperen bekkens.

Nu is 't beslag gereed. Clara zet 't zelve op 't vuur en als ze hiermee bezig is, haar hoofd dicht bij dat van de baboe, die met een matten kipas het vuur moet aanhouden, komt Frits onverwacht de achtergalerij binnen.

Zijn blik valt onwillekeurig op de groote, zwarte, vette kondé van de baboe en daar dichtbij de kleine, lichtbruine op het hoofd van zijne vrouw.

Hoe is deze toch in alles misdeeld! Hoe is 't mogelijk, dat hij dit vroeger niet heeft opgemerkt! Dat 't hem toen nooit hinderde!

„Wat ben je bezig te maken?“ vraagt hij eensklaps, vlak achter haar staande.

Clara richt zich op uit hare gebukte houding. „Ben je daar al, Frits!“ roept ze, blij verwonderd. „Wat ik

maak? Dat zul je straks zien! Dat is eene verrassing!“

„Eene verrassing!“ denkt Frits. „Zeker weer een inlandsch gerecht, dat ze toch niet kan klaarmaken zooals 't behoort. Dat doet Sina beter. En met veel minder omslag! En dan moet ik nog zeggen, dat 't lekker smaakt!“

Doch Clara kon gelukkig Frits gedachten niet lezen; ze weet niet, dat al wat ze doet toch niet door hem op prijs wordt gesteld, omdat hij geene liefde meer voor haar gevoelt.

„Ik heb daareven een briefje van den „baas“ gekregen!“ gaat Frits voort, „ze verwachten ons morgen op 't landhuis. De dames verlangen kennis met je te maken, ze zullen ons wel een paar dagen aanhouden, denk ik, dus reken daarop!“

„De baas! Is dat de landheer, Frits?“ vraagt Clara zonder na te denken, nog altijd druk bezig met haar gebak.

„Wel ja, natuurlijk! Wie zou 't anders zijn?“ vraagt Frits spottend. „Wat kun je soms toch onnoozele vragen doen, Clara!“

Onderwijl maakt hij in stilte de opmerking, dat ze er bij elke bezigheid zoo rood en warm uitziet. Dan dwaalt zijn blik weer af naar de baboe, die gehurkt, met langzame bewegingen de kipas op en neer doet gaan, terwijl hare zwarte, slimme oogen hem onverwijd aanzien.

Frits zendt haar een langen, sprekenden blik toe. Hoe koel en kalm ziet ze er uit, met haar bruine gelaatskleur! Hoe mooi vindt hij die toch!

Dan gluurt hij naar Clara, of ze ook iets gezien

heeft! Doch deze ziet zwiĳgend het raam uit, waar een ruim uitzicht is over de, voor den oogst reeds rijpe paddivelden. Dat gedurig spottende, korte, ongeduldige in zijn toon gaat zelfs haar eindelijk opvallen. 't Ontstemt haar voor een kort oogenblik, ze hoort er uit hoe alles van haar hem hindert; ze wordt bevreesd hem te antwoorden of iets te vragen, want ze schijnt altijd iets verkeerd te zeggen, en ze wil 't hem zoo gaarne naar den zin maken. Even duurt die ontstemming. Nu ze 't gelaat weer naar hem toekeert, is de bedroefde uitdrukking van daareven alweer verdwenen. Ze zal hem toch nog voor zich zien te winnen, troost ze zich zelve.

„Doeng! Doeng! Doeng!“ Onvermoeid wordt in den kampong op de koperen bekkens geslagen. Nu en dan valt eene schreeuwerige, gillende vrouwenstem in, afgewisseld door die van een man; even eentonig, even weinig melodisch als de hen accompaneerende muziek.

„Topeng!“ doet de stem van de baboe zich weer hooren.

Niemand antwoordt haar. Frits is alweer het huis uitgegaan en Clara, bij 't tafeltje voor het venster gezeten, laat lustig het wiel van de naaimachine draaien. Ze moet zich haasten het ondergoed van Frits, waaraan ze bezig is, af te maken, vooral nu ze een paar dagen van huis zullen gaan. Ook zijn linnenkast was, toen zij kwam, slechts poover voorzien van de noodzakelijkste kleedingstukken en wat er was, schrikkelĳk versleten en slordig verstd.

Als ze nu en dan van haar werk opziet, blijven

hare bewonderende oogen even rusten op de goudgele paddivelden, die zich tot in verre verte voor haar uitbreiden, met zwaargebogen halmen, onbeveeglijk onder de weldoende warmte van de morgenzon.

Op enkele gedeelten is men reeds bezig met den oogst en de gele en roode doeken, die de arbeidende vrouwen zich om de hoofden hebben gebonden, maken vroolĳke, bonte vlekken op den goudgelen achtergrond.

Stil is het daar! Zoo stil en rustig! Wordt die stilte mogelijk nu en dan verbroken door de stemmen der oogstende menschen, de afstand is te ver dat die Clara zouden kunnen bereiken. Welk een contrast, die diepe rust, die groote stilte ginds, met het hinderlĳke leven, de disharmonische geluiden hier dichtbij.

Ze zijn terug van hun uitstapje naar het landhuis. Gastvrij en hartelĳk zijn ze ontvangen; aangename dagen heeft Clara daar doorgebracht.

Toch heeft ze iets gehoord, dat hare gemoedsrust eenigszins heeft verstoord.

Hoe 't kwam, weet ze niet meer, doch eens was 't gesprek op inlandsche huishoudsters gekomen. Hare gastvrouw, eene dame van 't land, verzekerde haar, dat alle ongetrouwde heeren zich zoo'n gezellin aanschaffen.

Ongeloovig heeft Clara haar gevraagd. „Toch niet allen?“

Met een spotachtig lachje heeft de gastvrouw haar hierop aangezien, zich zelve afvragend of die Hollandsche vrouw waarlijk nog zoo naïf was of dat ze zich slechts zoo voordeed! Neen! De schrik en angst, die zich op het gelaat der vraagster vertoonden, waren niet gehuicheld! Ze geloofde 't werkelijk niet!

Medelijden met het vrouwtje van hun opzichter, dat zich in die weinige dagen reeds bemind had weten te maken, had de gastvrouw doen antwoorden: „Nu ja! niet allen dan! Doch de meesten!”

Clara heeft getracht geen argwaan tegen haren man in haar hart te laten opkomen. Toch is door de onnadenkende woorden van de gastvrouw het eerste zaad hiervan reeds gestrooid.

Nu ze weer thuis zijn, wil Clara zekerheid hebben. Als ze 't haar Frits op den man af vraagt, zal hij haar de waarheid zeggen, daarvan is ze verzekerd.

't Is avond. Frits zit aan zijne schrijftafel de boeken bij te houden. Zijne vrouw is aan tafel bezig bij het lamplicht zijn goed te verstellen. Opeens vraagt ze hem: „Frits! Heb je in den tijd, toen ik in Holland was, eene huishoudster gehad?”

Hare stem heeft een weinig bij die vraag en ze vermijdt 't hem aan te zien.

Als de grond zich eensklaps voor zijne voeten geopend had, zou Frits niet erger hebben kunnen schrikken. Hij buigt 't hoofd nog lager over zijn werk. Dan vraagt hij gemaakt verwonderd: „Hoe kom je daaraan, Clara? Waarom zou ik eene huishoudster gehad hebben? We waren toen immers al verloofd?”

't Is Clara alsof haar een groot pak van het hart is gevallen. Ze slaat de oogen op en laat die met eene teedere, vertrouwendende uitdrukking op haren man rusten.

„Dat dacht ik ook wel!” zegt ze nu weer geheel gerust gesteld. „Ik hoorde daarginds, op 't landhuis; dat de meeste ongetrouwde heeren dit doen en toen was ik bevreesd, dat jij me ook zoo hadt kunnen vergeten. Nu ben ik gerust! Vergeef me, Frits! dat ik je een oogenblik gewantrouwd heb!”

Ze is opgestaan en heeft hare beide armen om zijn hals geslagen terwijl ze herhaaldelijk zijn gelaat kust. Ongeduldig weert Frits haar af.

„Wat overkomt je nu, Clara?” vraagt hij bits. „Nu is door jou toedoen eene groote inktvlak op mijn boek gekomen. Eerst doe je weer ééne van je onnoozele vragen en dan bederf je mijn werk nog bovendien. Blijf toch rustig zitten; we zijn waarlijk al te oud voor zulke verliefde buien!”

De tranen zijn bij die onvriendelijke woorden in Clara's oogen gekomen. Zwijgend gaat ze terug naar hare plaats aan tafel en hervat haar arbeid; met al haar wilskracht de lust om in schreien uit te barsten neerkampend, waartoe het herhaaldelijk onvriendelijke gedrag van Frits haar eindelijk gebracht heeft.

Nieuwjaarsmorgen! De bedienden komen één voor één netjes gekleed de achtergalerij binnen, waar Frits en Clara aan de onthijttafel zitten.

Allen brengen wat vruchten en inlandsche kwee-

kwee, die ze, onder 't gebruikelijke opdreunen van een langen, onverstaanbaren zegenwensch voor 't Nieuwe jaar, hunne meesters aanbieden, waarvoor ze met eene flinke fooi worden betaald.

Als de beurt aan Clara's baboe komt, werpt deze zich in overdreven eerbetoon voor Frits op de knieën, met 't hoofd gedurig diepe buigingen makend, onder 't, op huilerigen toon uitgalmen van een on-eindigen zegenwensch.

Frits beloont haar voor hare moeite met eene royale fooi en een sprekenden blik; waarna ze, Clara voorbijlopend door de achterdeur verdwijnt.

„Wat stelde ze zich zenuwachtig aan!“ zegt Clara lachend, zoodra ze verdwenen is.

„Ze is al zoolang bij me in dienst als ik hier ben!“ antwoordt Frits, inwendig getroffen door het huldebewijs van de baboe. „Die menschen hechten zich sterk aan hunne meesters! Als men ze goed behandelt, gaan ze voor je door 't vuur!“

Clara hoort hem glimlachend aan. Het gedrag van die meid met enkele kleine voorvallen nu en dan zwiggend door haar opgemerkt, enkele bliken nu en dan door haar opgevangen, schijnen haar toe eerder voort te spruiten uit een warmer gevoel dan alleen dankbaarheid. Doch ze vertrouwt haar Frits, dus zal die verliefdheid bij de inlandsche wel slijten, meent ze.

Een trek van groot geluk, van innige tevredenheid ligt nu weer over Claras gelaat verspreid. Hoe zou ze niet gelukkig zijn met de zekerheid, die ze nu heeft, dat haar een schat zal geschonken worden, zoo groot, zoo ondenkbaar groot!

Wanneer 't weer Nieuwe jaar zal zijn, zullen kinder-oogjes haar tegenlachen; kinderlipjes hare borst drukken. Dan zal in hare armen een kindje rusten, — hún kind!

De eenzaamheid van haar veelal alleen zijn, gevuld door de aanwezigheid van haar schat! De vaak onverbroke stilte van 't ruime huis, eindelijk verbroken door het stamelen en de lachjes van rozige kinderlipjes.

Wat zal haar weelde-gevoel wel zijn, wanneer ze 't dierbare schepseltje eens in de armen houdt, als nu reeds 't vooruitzicht hiervan haar hart doet overvloeien van dankbaar geluk.

Ze heeft Frits deelgenoot gemaakt van haar heerlijk geheim; met trillende lippen heeft ze 't hem toegesluisterd.

En al heeft hij er niet veel op geantwoord; al hoorde hij de tijding stuitend koel aan, als 't eenmaal dáár is, als de kleine, zwakke vingertjes zijne hand zullen omknellen, zal ook hij gelukkig zijn, zooals zij 't nu reeds is; welk eene heerlijke taak wacht haar weer! Alles gereed te maken voor de komst van dat nieuwe leven! Met hoeveel genot zal ze de kleertjes naaien, die haar kindje eens zal dragen! Die de kleine, mollige leedjes zullen dekken!

Zoodra het ontbijt is afgeloopen en Clara haar huishoudentje al geregeld heeft, gaat ze aan 't werk. De modellen voor eene Indische luiermant heeft op haar verzoek de vrouw van den landheer haar toegezonden.

Onderwijl loopt Frits de tuinen in, ontevreden en

knorrig. De tijding, die Clara hem heeft medege-
deeld en die voor haar eene nieuwe bron is van
geluk, drukt hem ter neer. 't Is hem, alsof door de
komst van dat kind zijn eigen lot met sterkere ban-
den nog gehecht zal worden aan dat zijner vrouw.
En nu reeds knelt hem de huwelijksband zoo
zeer. Clara is niet slechts ouder in jaren, ook in haar
geheele zijn, is ze zoo veel kalmer, meer bezadigd
dan hij.

Heeft hij dan gehoopt op de eene of andere wijze
van haar ontslagen te zullen worden? Toch scheen
hem zijn huwelijk gemakkelijker ontknoopbaar,
indien ze alleen waren gebleven; indien geen kind
zijne komst had kenbaar gemaakt.

Hoe betrok Sina's gelaat, toen hij 't haar van mor-
gen vertelde! Zij heeft niets gezegd, doch driftig 't
hoofd afgekeerd, zoodat hij de uitdrukking in hare
oogen niet kon zien. Ook voor haar was 't eene
onwelkome tijding. Hij weet immers wel hoe ze
altijd verlangd heeft hem een kind te schenken,
mogelijk hopen dat hij haar dan niet verstooten
zou; dat hij dan die andere vrouw, die blanke, nooit
tot zich zou hebben geroepen. En nu vernam ze,
dat wat haar niet gegund is, die andere, die gehate
geschonken zal worden!

Doch ze zweeg. Ze is niet losgebarsten in ver-
wenschingen, zooals hij eigenlijk gevreesd heeft. Ze
is buitengewoon stil en rustig blijven zitten, met
afgewend gelaat, terwijl hij voortging te klagen, dat
hij de komst van dat kind verwenscht; dat hij niet
't minste verlangt vader te worden? En dat zijne

vrouw 't hem nog verzwaart door zoo idiotoot geluk-
kig te zijn.

Toen, voor 't eerst vroeg Sina hem, nog steeds
zonder hem aan te zien, „of ze niet wat zou willen
drinken om 't weg te maken?“

Hij heeft om die vraag gelachen. „Zij!“ heeft hij
geantwoord. „Ze is op haar manier nog vroom ook;
dat zou ze zonde noemen! Neen! Dàt zou ze nooit
doen!“

Daarna heeft Sina niets meer gezegd; hem niet
meer aangezien, zelfs toen hij wegging, heeft ze zijn
groet niet beantwoord. Met opgetrokken knieën op
de baleh—baleh zittend, heeft ze aldoor naar den-
zelfden kant gezien, alleen 't gedurig smakken van
bare lippen terwijl ze haar sirih-pruim kauwde,
bewees, dat 't geen steenen beeld was, dat daar zat.
Arme ziel! Ze moest tijd hebben om aan dat hate-
lijke nieuws te wennen, even goed als hij zelf!

Zij hebben haar op haar verzoek op het rustbed
gelegd voor 't geopende venster, zoo zwak en hul-
peloos als een pasgeboren kind, onkenbaar verma-
gerd gedurende den korten tijd van haar ziek zijn.

Kort? Ja, als ze de dagen telt, die ze op haar ziek-
bed heeft doorgebracht, is 't slechts een korte tijd.
Doch terugdenkend aan de eindeloos lange dagen
en langere nachten, zich wendend in ondraaglijke
pijnen, komt dat tijdperk haar ontzettend lang voor.

Ze herinnert zich nog zoo goed den dag, waarop
ze ziek werd. 't Was een Maandag, de eerste der

maand en Frits was weer naar beneden gegaan voor zijne zaken.

's Morgens had ze zich bijzonder wel gevoeld, opgeruimd en gelukkig, niettegenstaande haar man in de laatste maanden hoe langer hoe meer in zichzelf gekeerd, hoe langer hoe stiller was geworden, waarvan ze de oorzaak maar niet kon gissen.

Doch hoe meer de tijd naderde, dat haar liefste wensch in vervulling zou komen, hoe meer ze zich gedwongen gevoelde met 't wisselend, onverklaarbaar humeur van Frits geduld te hebben.

Vroolijk legde ze de laatste hand aan hare luierman, met trots en vreugde zich voorstellingen makend van het kindje, waarvoor ze die kleertjes maakte. Ze was er bijna verzekerd van, dat 't een jongen zou zijn, 't evenbeeld van Frits. Dan zou hij verzoend zijn met de komst van dat kind, daarvan was ze stellig overtuigd. Want, al heeft ze er hem nooit een verwijt van gemaakt, toch heeft ze wel opgemerkt, dat Frits nog altijd niet gelukkig is met zijn aanstaand vaderschap, hoe onbegrijpelijk haar dit ook voorkomt.

Toen zij zich alleen aan tafel zette, dacht ze er aan hoe er nog slechts twee maanden moesten verlopen eer hare eenzaamheid gebroken zou zijn; dat ze dan nooit weer alleen zou zijn!

Alleen! Dat was ze immers toen al niet meer! Ze voelde immers reeds, hoe haar wichtje leefde!

Wanneer was die pijn begonnen! Die vreeselijke ondragelijke pijn, die haar de ingewanden vaneen scheurde. Als ze 't wel heeft, geen uur na het eten.

Gillend heeft ze om een dokter geroepen, alsof deze op dien verren afstand zoo maar voor 't halen was! In haar angst heeft ze een bediende naar 't landhuis gezonden om hulp te vragen, die haar bereidwillig geschonken werd. Mevrouw is zelve gekomen en heeft haar medicijn gegeven en opgepast, totdat eindelijk de dokter tegelijk met Frits aankwam. Hij meende eerst, dat 't een geval van cholera was, later constateerde hij dissenterie. Doch hoe de naam harer ziekte ook mag wezen, ze neemt haar weg van haar Frits, bij wien ze zoo graag nog wat zou blijven; ze heeft de hoop vernietigd op haar aanstaand moederschap; ze voert haar naar 't graf. Al geeft de dokter haar hoop op beterschap, zij voor zichzelf is overtuigd, dat voor haar geen beterschap meer mogelijk is.

Slechts zelden nog door pijnen geplaagd, voelt ze 't leven zachtens wegzinken; zooals het jonge leven in haar, reeds heeft opgehouden te bestaan.

Eene liefdezuster, eene vreemde, past haar op. Frits heeft zijne bezigheden, natuurlijk kan hij die niet om harentwil verwaarloozen. En 't komt haar voor, dat, als hij al enkele oogenblikken bij haar bed zit, hem 't gezicht van haar door lijden veranderd voorkomen ondraaglijk is. Haar uiterlijk was nooit veel waard, denkt ze droevig glimlachend, haar ziekte heeft dit niet verbeterd.

Alleen martelt haar nu nog de gedachte of haar kindje reeds een zieltje had en als dit zoo is of ze dat zieltje zal kunnen herkennen. 't Is mogelijk een dwaze gedachte, doch ze kan die niet verdrijven.

Onbemerkt vallen hare oogleden toe; ze is ingesluimerd.

In die sluimering heeft ze een visioen. Ze meent in een bootje te liggen op een groot, stil meer, geheel alleen. Op eenmaal is 't haar alsof er iemand achter haar staat. Ze keert 't hoofd om, dan ziet ze in een wonder ernstig gelaat. Een krachtige jongelingsgestalte staat dicht bij haar, zijn arm achter zich uitgestrekt, als gebod hij iemand niet te naderen.

Als ze de richting van dien uitgestrekten arm volgt, bemerkt ze een onafzienbaar langen stoet van grijsaards; mannen en vrouwen in de kracht van hun leven; jongelieden, kinderen van verschillende leeftijd, roerloos wachtend, met gesloten oogen en diepe vrede op de gelaatstrekken. In de voorste rei een klein, teeder wichtje, het vredige gezichtje naar haar toegekeerd, het bleeke handje haar wenkend te naderen.

En dan in haar slaap weet ze, dat dit haar kindje is, zoo hoopvol verwacht, zoo innig reeds liefgehad!

Als ze ontwaakt, is de korte, tropische schemering reeds gevallen. Frits is juist de kamer binnengekomen. Hij gaat naar haar toe en vraagt hoe ze zich gevoelt.

Dankbaar grijpt ze zijne hand en met eene flauwe schittering in de lichtgrijze oogen, die hem oneindig liefdevol aanzien, fluistert ze bijna onhoorbaar: „Ik heb hem gezien... Frits... ons kindje... Nu... geloof ik... dat ik... 't zien zal... en herkennen“...

Onrustig veegt Frits zich 't gelaat af, waarop groote zweetdruppels staan, doch hij ziet haar niet

aan. Ze heeft zich niet vergist, toen ze meende, dat 't hem pijnlijk was zijne oogen op haar door lijden veranderd uiterlijk te laten rusten. Doch de ware reden hiervan vermoedt ze niet.

Meer dan eens in de lijdensdagen, die voorbij zijn, heeft hij zich vol angst afgevraagd of Sina de oorzaak kan zijn van de ziekte zijner vrouw! zoo gezond en krachtig als Clara nog was toen hij 's morgens het huis verliet en dan op eenmaal die vreeselijke ziekte!

Dan verwierp hij die gedachte weer. Praatjes en malleghed! die vertelsels van vergiftiging, welke nu en dan de ronde doen.

Praatjes, om domme menschen en kinderen bang te maken! De dokter heeft immers ook geconstateerd, dat Clara dissenterie heeft! Hij zal 't toch wel weten!

Dan heeft Frits wroeging Sina een oogenblik verdacht te hebben. Hij kent haar toch reeds ruim twee jaar en hij heeft geen enkel overtuigend bewijs, dat ze tot zoo iets in staat zou zijn. Voor hem is ze alles geweest; al wat hij slechts kon verlangen!

Toch — die gedachte dringt zich gedurig en gedurig weer aan hem op, hoe vaak hij die ook tracht weg te redeneeren.

Dat lange ziek zijn van zijne vrouw en daardoor de weinige, gedurig verbroken nachtrust hebben hem zoo bang en zenuwachtig gemaakt!

Wanneer hij Sina ziet, mooi en hartstochtelijk zoo als altijd, hem gedurig vragend hoe 't met zijne njonja is, en zij dan op zijn antwoorden, dat 't hoe langer hoe meer achteruit gaat, dat er geen hoop

meer is, haar meewarig „kassian“ laat hooren, begrijpt hij zelf niet hoe hij haar in zijne gedachten van moord heeft kunnen beschuldigen.

Clara zelve denkt er nooit over wat de oorzaak van hare ziekte kan zijn. Evenals ze al wat haar in 't leven werd opgelegd moedig, kalm en opgeruimd heeft gedragen, even moedig en rustig ziet ze nu den dood te gemoet, wanneer ze niet door wreede pijnen gekweld wordt. En dankbaar als ze was gedurende haar leven voor elke geringe vreugde, die haar werd geschonken, voor een weinig hartelijkheid van Frits, even dankbaar is ze nu, wanneer hij eens naar haar komt zien, voor de weinige woorden, die hij haar toespreekt.

De schemering daar buiten wordt grooter; de nachtschaduwen verbreedden zich.

De verpleegster heeft de lamp in de ziekenkamer opgestoken.

Roerloos, in gedachten verdiept, zit Frits bij 't rustbed zijner vrouw, zijne hand nog altijd in de hare. Bewegingloos ligt zij met gesloten oogen en hij meent dat ze slaapt.

„Tjilepoek! Tjilepoek!“ Die schrille roepstem verscheurt op eenmaal de groote nachtsilte daar buiten.

Frits denkt nu hij dien kreet hoort aan het domme bijgeloof der inlanders, en hoe hij eens met Clara hierover heeft gelachen. Nu ziet hij haar aan of ze niet gewekt is geworden door die vogelenstem.

Neen! Ze heeft zich niet bewogen, ze slaapt rustig door.

Hij durft zijne hand niet uit de hare losmaken, bevreesd dat ze dan zal ontwaken.

Zorgzaam heeft de liefde zuster het venster gesloten, nu dringt het „Tjilipoek! Tjilipoek!“ gedempter door in 't vertrek, toch nog duidelijk verneembaar.

Eindelijk is 't Frits niet langer mogelijk daar stil te blijven zitten bij de sluimerende zieke, alleen met zijne onrustige gedachten, de somberheid van den toestand in 't nachtelijk uur nog verhoogd door dat schelle, doordringen de „Tjilepoek! Tjilepoek!“

Hij maakt voorzichtig zijne vingers los uit Clara's hand, dan valt deze machteloos langs haar neer.

Frits buigt zich over haar heen, doch geen ademtocht komt tusschen hare halfgeopende lippen; even onder de halfgeloken oogleden zijn de gebroken oogen zichtbaar.

„Is ze dood?“ vraagt de verpleegster, die met den lepel en het medicijnfleschje in de handen bij 't rustbed is gekomen.

„Dood!“ antwoordt Frits toonloos. Dan houdt hij zich den zakdoek voor 't gelaat en verlaat haastig het vertrek.

De liefdezuster zet de medicijn op de tafel; dan drukken hare vingers zacht Clara's oogleden toe. Ze schikt nog 't een en ander, speldt een laken over de doode heen, dan verlaat ook zij de sterfkamer, waar hare taak is afgeloopen.

Kort daarop wordt de deur behoedzaam geopend. Sina sluipt voorzichtig rondglurend naar die beweginglooze gedaante toe.

Hare bruine, met lompe, zilveren ringen bedekte

vingers trekken ruw het witte laken weg, dat over het stille gelaat is heengespreid.

Eene valsche grijns vertoont zich op haar bruin gezicht; vol verzadigden wraaklust glinsteren de zwarte oogen die doode tegen.

Schril, krijshend, hoonend laat de doodenuil weer zijn „Tjilepoek! Tjilepoek!“ hooren.

Verschrikt, als had men haar op eene daad betrapt, waardoor haar geheim verraden zou zijn, laat Sina het laken vallen uit de bevende vingers; overhaast trekt ze dit over 't rustige, uitgeteerde gelaat daar voor haar.

„Mati!“ sist ze tusschen de opeengeklemden tanden, terwijl ze zich met sluipenden tred verwijdert.

Dan blijft 't stil in de omgeving der doode; plechtig stil.

Frits heeft een slaapdrank ingenomen; hij moet rusten. Geen kwellende gedachten zullen hem nog langer den slaap uit de oogen houden.

Moegewaakt heeft ook de liefdezuster zich ter ruste begeven. Slechts daarbuiten in den donkeren nacht, achter 't gebladerte verscholen, verbreekt de kleine doodenuil van tijd tot tijd de diepe stilte met zijn geheimzinnigen roep „Tjilepoek! Tjilepoek!“

WHITWORTH RIJWIELEN

met

DUNLOP BANDEN

Hoofdagenten voor Nederland:

J. PIETERSE & CO.

AMSTERDAM,
3 Koningsplein.

RIJSCHOOL
ZANDPAD No. 8, n. h
Vondelpark.

ARNHEM,
21 Turfstraat.

RIJSCHOOL
SINGEL hoek Boulevard.

Verzekerings-Bank „KOSMOS.”

Gevestigd te ZEIST (Prov. Utrecht.)

Oppericht in 1862.

Goedgekeurd bij Koninklijke Besluiten dd. 23 Februari en 17 Juli 1862.

DIRECTIE:

Jhr. F. H. VAN DE POLL en Jhr. F. VAN REENEN.

Verzekering van Kapitalen bij overlijden en bij leven;

Gemengde- en Uitzetverzekeringen;

LIJFRENTEN EN PENSIOENEN.

Maatschappelijk Kapitaal f 1,800,000

Den 31 December 1896 bedroegen:

Het verzekerd Kapitaal	f 39,412,687.-
De verzekerde jaarlijksche Rente	204,712.4
Het bedrag der in 1896 ontvangen Premiën	1,948,222.4
De Interessen van de Fondsen en Bezittingen der Maatschappij	210,221.8
De Premie-Reserve	6,070,271.9
De Kapitaal-Reserve	213,783.5
Het Waarborgkapitaal	8,084,055.5

De Tarieven, goedgekeurd bij Koninklijke Besluiten dd.
December 1887, 19 Maart 1888 en 16 September 1893, zijn
gens de nieuwste gegevens berekend.

Prospectussen en Tarieven **GRATIS** verkrijgbaar
bij HH. Hoofd-Agenten, Inspecteurs en Agenten en te
Kantore der Maatschappij te Zeist.

